

เก็บมาฝากสำหรับคนเป็นโรคหอบหืด

นำเสนอเมื่อ : 24 พ.ย. 2551

บิ๊บ

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Millingtonia hortensis* L.f.

ชื่อสามัญ : Cork Tree , Indian Cork

วงศ์ : BIGNONIACEAE

ชื่ออื่น : กาชะลอง กาดชะลอง (ภาคเหนือ) เต็กตองโพ (กะเหรี่ยง-กาญจนบุรี)

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ : ไม้ยืนต้นขนาดเล็กถึงขนาดกลาง สูงประมาณ 5-10 เมตร ลำต้นตรง เปลือกมีสีเทาเข้มแตกเป็นร่องลึก มีช่องอากาศ รากเกิดเป็นหน่อ เจริญเป็นต้นใหม่ได้ ใบ เป็นใบประกอบแบบขนนก 3 ชั้น กว้าง 13-20 ซม. ยาว 16-26 ซม. ก้านใบยาว 3.5-6 ซม. ตัวใบประกอบด้วยแกนกกลางยาว 13-19 ซม. มีใบย่อย 4-6 คู่ ใบย่อย 4-6 คู่ กว้าง 2.5-3 ซม. ยาว 4-5 ซม. มีรูปร่างเป็นรูปหอกแกมรูปไข่ ฐานใบรูปลิ้น ขอบหยักเป็นซี่หยาบ ปลายเรียวแหลม เนื้อใบบางคล้ายกระดาษ เกือบเกลี้ยง ดอกเป็นดอกช่อกระจุกแยกแขนง ยาว 10-25 ซม. ดอกย่อยประกอบด้วย กลีบเลี้ยง มีสีเขียว กว้างประมาณ 0.5 ซม. ยาวประมาณ 0.5 ซม. เชื่อมกันเป็นรูประฆังปลายตัด กลีบดอกมีสีขาว กลิ่นหอม กว้างประมาณ 0.5 ซม. ยาว 6-10 ซม. เชื่อมกันเป็นหลอดปากแตร แยกเป็น 5 แฉก 3 แฉกรูปขอบขนาน 2 แฉกกลางค่อนข้างแหลม เกสรเพศผู้มีจำนวน 4 อัน สองคู่ยาวไม่เท่ากัน เกสรเพศเมียมีจำนวน 1 อัน อยู่เหนือวงกลีบ ออกดอกประมาณเดือนพฤศจิกายน - พฤษภาคม ผล เป็นผลแห้งแตก ลักษณะแบนยาวขอบขนาน มีเนื้อ เมล็ดมีจำนวนมา เป็นแผ่นบางมีปีก

ส่วนที่ใช้ : ราก ดอก ใบ

สรรพคุณ :

เป็นพืชที่นำมาใช้ในการรักษาโรคได้หลายชนิด ในตำรายาไทย เช่น

ราก - บำรุงปอด รักษาวัณโรค อากาศหอบหืด

ดอก - ใช้รักษาอาการหอบหืด ไชน์สอ๊กเสบ เพิ่มการหลั่งน้ำดี (cholagogue) เพิ่มรสชาติ น้ำดอกบีบแห้ง ผสมยาสูบมาวอนเป็นนุหรี สำหรับสูบบุหรี่ เพื่อรักษาอาการหอบหืด

ใบ - ใช้มวนบุหรี่ยสูบแทนฝิ่น ขยายหลอดเลือด ใช้รักษาอาการหอบหืดได้เช่นกัน

วิธีและปริมาณที่ใช้

แก้หอบหืด ใช้ดอกแห้ง 6-7 ดอก มวนเป็นนุหรีสูบ

นักวิทยาศาสตร์ ได้ทำการสกัดส่วนต่าง ๆ ของบีบ เพื่อหาส่วนประกอบต่าง ๆ ที่มีฤทธิ์ในการรักษา ตรวจพบสาร Scutellarein และ Scutellarein-5-galactoside จากดอกบีบ ต่อมาตรวจพบว่าในใบ มีสาร hispidulin

ในผล พบ acetyl oleanolic acid

ในดอก มีสาร Scutellarein, hispidulin และ Scutellarein-5-galactoside

ในราก พบสาร hentriacontane, lapachol, hentria contanol-1, B-stosterol และ paulownin

ในส่วนของแก่นไม้และเปลือกของต้น พบสาร B-stosterol นำมาสกัดออกจากดอกบีบแห้งโดยนำสารสกัดด้วย methanol มาแยกลำดับส่วนด้วย บีโตรเลียมอีเธอร์ คลอโรฟอร์ม บีวทานอล และน้ำ นำส่วนต่าง ๆ เหล่านี้มาทดสอบฤทธิ์ทางเภสัชวิทยา พบว่าส่วนสกัดจากคลอโรฟอร์ม จะมีฤทธิ์ขยายหลอดเลือดในขณะที่ส่วนสกัด Butanol และน้ำ จะมีฤทธิ์ทำให้หลอดเลือดหดตัว และพบว่าส่วนสกัดแยกส่วนด้วย Butanol จากสารสกัดด้วยน้ำ มีฤทธิ์ขยายหลอดเลือด จากการศึกษานี้ จึงเชื่อว่า hispidulin มีบทบาทสำคัญในการขยายหลอดเลือด ซึ่งขณะนี้กำลังมีผู้วิจัยศึกษาถึงฤทธิ์ ขยายหลอดเลือดในร่างกายของสัตว์ทดลอง

สำหรับการศึกษาในด้านความปลอดภัย ของการใช้ดอกบีบในการรักษา ได้ศึกษาพิษเฉียบพลัน (acute) และกึ่งเฉียบพลัน (Subacute toxicity) อย่างไรก็ตาม การที่จะอธิบายได้ความผลที่เกิดขึ้นนี้ จากสารสกัดตัวใดนั้น ยังให้คำตอบไม่ได้ ต้องศึกษาสาระสำคัญแยกกันไป แม้ว่า hispidulin จะเป็นสาระสำคัญตัวหนึ่งที่แยกได้จากส่วนของคลอโรฟอร์ม พบว่าสาร hispidulin ที่มีปรากฏอยู่ในส่วนสกัดจากคลอโรฟอร์มนั้น จะปรากฏอยู่ประมาณ 0.364% W/W ดังนั้นจึงควรทำการศึกษาพิษของ hispidulin ที่แยกให้บริสุทธิ์ แล้วจึงจะให้คำตอบที่ชัดเจนและถูกต้อง

การศึกษารูปร่างอื่น ๆ ของสาร hispidulin และสารอื่น ๆ ที่แยกได้จากบีบ ควรที่ได้ศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติมตลอดจนกลไกที่เกี่ยวข้องกับการออกฤทธิ์นั้นเพื่อประเมินศักยภาพของบีบ ในการนำมาใช้ในการรักษาหอบหืดในอนาคต

ที่มา : blog.eduzones.com